

ΚΡΙΤΙΚΗ

Της **ΛΙΝΑΣ ΠΑΝΤΑΛΕΩΝ**

Το ιλιγγιώδες παρόν

ΕΡΣΗ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ

Μπορείς;

ΕΚΔ. Πατάκη, σελ. 748

Το ερώτημα του τίτλου απευθύνεται ξεκάθαρα στον αναγνώστη. Μοιάζει να τον προκαλεί η συγγραφέας, μπορείς άραγε να μπει μέσα σε αυτό το αλλόκοτο βιβλίο, να κρυφοκοιτάξεις, σαν κλεπτομανής της απαρβιασμένης ιδιωτικότητας, την ηλεκτρονική αλληλογραφία δύο αγνώστων, να γίνεις και εσύ μέρος της, να γράψεις στα κενά, να φανταστείς τα μυστικά στα αποσιωπητικά, μπορείς τελικά να διαβάσεις το μυθιστόρημα που κρυπτογραφούν τα emails ενός άντρα και μιας γυναίκας; Η Ερση Σωτηροπούλου, αναμφίβολα, μπορεί. Χάρη στη συγγραφική της αφοβία μπορεί να προτείνει στον αναγνώστη ένα βιβλίο που περιπαίζει την αμνηχανία του. Η αμνηχανία είναι ακαριαία, από την πρώτη κιόλας σελίδα. Η λογοτεχνία παρεισδύει αίφνης στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο. Το ακατέργαστο παρόν αξιώνει την αχρονία του πεποιημένου χρόνου. Οι δύο αλληλογράφοι ανταλλάσσουν το μείζον και το έλασσον της καθημερινότητάς τους, συνθέτοντας με τη συνεργία της συγγραφέως μια διακεκομμένη αφήγηση, που στοιχειοθετείται από ελλείψεις, απύσους τελείες και ανοικτές παρενθέσεις.

«Είσαι... καταδικασμένη να γράφεις. Είσαι... καταδικασμένη να ερωτεύεσαι. Το ενδιαφέρον βέβαια είναι ότι και τα δύο δεν χωράνε πουθενά προς δόξα της τραγικότητας του εγώ», λέει ο άντρας και η γυναίκα απαντά: «Καταδικασμένη σ' αυτά που αναφέρεις, και την ίδια στιγμή τα θέλω όλα. Όλα όχι σαν ένδειξη απληστίας, αλλά ως επιβεβαίωση ελευθερίας».

Γράφοντας ο ένας στον άλλο, οι δύο εραστές δεν αποκαλύπτουν τόσο την ερωτική τους

περιπέτεια όσο το ξάφνιασμα, την έκσταση και την απορία τους για όλα όσα εκτυλίσσονται στα διάκενά της. Μολονότι η σωματική σχέση είναι πανταχού παρούσα, εκείνο που βαραίνει στις σελίδες είναι το επιπλέον, η ζωή, η γραφή και η αλυσιτελής σύζευξη τους. Η γυναίκα, μια συγγραφέας, και ο άντρας, ένας οινόπαραγωγός, μοιράζονται στην αλληλογραφία τους τοπία, εντυπώσεις, ποιήματα, όνειρα, φωτογραφίες, ταινίες, έργα τέχνης και μουσικά κομμάτια. Σε αυτές τις ανταλλαγές υποφώσκουν περιοχές της ύπαρξής τους αδιερευνήτες από την περιέργεια της σάρκας. Μια λαχτάρα για το ωραίο που υπερβαίνει την ερωτική επιθυμία.

«Κάθε εικόνα δεν έχει μια λανθάνουσα αινιγματική μορφή;» ρωτάει τον άντρα η γυναίκα, Φάρσα το παρωνύμιό της. Η στοχαστικότητα της γυναικείας φωνής, διάστικτη από τα μειδιάματα της ειρωνείας, παρασύρει τον συνομιλητή σε ένα παιχνίδι του μυαλού, της φαντασίας και της γλώσσας. Παρακινώντας ο ένας τον άλλον δοκιμάζουν τρόπους έκφρασης και γλωσσικές μεταμορφώσεις, μεταπηδούν από τον ερωτομανή λυρισμό στη γύμνια του επειγόντος, ανιχνεύουν σε αναμνήσεις σπαράγματα ποίησης προκαλώντας τη μνήμη να ψευδομαρτυρήσει, αποζητούν την αισθητική στην εικονογραφία του ρέοντος χρόνου, εν ολίγοις και οι δύο μαζί απεργάζονται τη μετάλλαξη του έρωτά τους σε γραφή· μια γραφή που διερωτάται διαρκώς για τις κατευθύνσεις στις οποίες

εξωθείται και τις εμμονές που τη διεγείρουν. Ο έρωτάς τους είναι υπερκινητικός στην προσπάθειά του να καλύψει ιλιγγιώδεις γεωγραφικές αποστάσεις και την ίδια στιγμή ένας «μαραθώνιος ακινησίας», όπως κάθε διαδρομή σε απάτητες γραμμές.

«Πρακτικά και (λίγο) βαρετά...», το θέμα μιας συνομιλίας. Η παρένθεση και τα αποσιωπητικά μαρτυρούν την υπόρρητη θυμωδία της αλληλογραφίας. Κανένα μυθιστόρημα δεν ερωτοτροπεί αποκλειστικά με το υψηλό. Στη λογοτεχνία το βάθος αναβλύζει από τα ρηκά, οι κορυφώσεις ορθώνονται από κατακόρυφες πτώσεις. Τόσο η γυναίκα όσο και ο άντρας διακατέχονται από την αγωνία της γλώσσας να θηρεύσει το ανείπωτο. «Και βέβαια γελάω πολύ (με το ύφος)», παραδέχεται η Φάρσα, δεξιότηεις στην υπονόμευση των λεκτικών παρεκτροπών. Η τέχνη, λέει στον συνεργό των διανοητικών της πανουργιών, «χρειάζεται ελαττώματα, πρέπει προηγουμένως να έχει τσαλαπατηθεί από αδυναμίες».

Ασφαλώς δεν ξαφνιάζεται ιδιαίτερα η Φάρσα, όταν αντιλαμβάνεται ότι μία από τις νύχτες με τον εραστή της εισχωρεί επίμονα στο κείμενο το οποίο δουλεύει. Κάθε της γραπτό όπως και κάθε της μήνυμα προς τον εραστή της είναι ένα και το αυτό, ένα ακόμα ψεύδος των λέξεων. «Γράφω στο παρόν, σ' ένα ιλιγγιώδες παρόν που μπορεί να τα χωρέσει όλα. Οπου μια στιγμή είναι μια ζωή. Σε θέλω εδώ, τώρα, μέσα μου. Αυτό είναι το παρόν της γραφής».

